

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tas-26 ta' Settembru, 2003

Citazzjoni Numru. 2018/2001/1

Leonard **GALLO** u Natasha Griscti

vs

Maja **BROWN** u James Brown

Il-Qorti:

Dawn huwa degriet mogħti għall-finijiet tal-artikolu 173 tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta, wara talba magħmula mill-atturi b'rikors tagħhom tal-25 t'April, 2003¹, sabiex din il-Qorti tordna t-tneħħija mill-atti tal-kawża ta' affidavit imressaq mill-imħarrkin, u dan għar-raġunijiet imsemmija fl-istess rikors;

Illi l-imħarrkin wiegħbu għall-imsemmija talba b'verbal li sar f'isimhom mill-avukat difensur tagħhom waqt is-smiġħ tal-10 ta' Lulju, 2003, billi qalu li kellhom raġuni tajba għaliex ma ressqux l-affidavit tagħhom saż-żmien li ngħatalhom lill-Qorti, u wkoll li t-tneħħija tax-xhieda tagħhom mill-atti ma jkunx fl-aħjar interess tal-gustizzja;

Illi l-Qorti kienet tat lill-imħarrkin, fuq talba tagħhom, il-fakulta' li jressqu x-xhieda tagħhom bil-meżż tal-affidavit l-ewwel darba b'degriet tas-17 t'April, 2002,² imma naqsu li jagħmlu dan saż-żmien lilhom mogħti. B'degriet tad-19 ta' Ġunju, 2002³, il-Qorti ordnat li l-imħarrkin iressqu l-provi kollha tagħhom fis-smiġħ li kien imiss, jiġifieri dak tal-15 t'Ottubru, 2002, f'liema data l-imħarrkin la dehru quddiem il-Qorti u lanqas ressqu provi;

Illi dakinhar il-kawża tħalliet għas-sentenza;

Illi b'degriet ieħor tal-24 t'Ottubru, 2002, fuq rikors imressaq mill-imħarrkin fit-22 t'Ottubru, 2002⁴, il-Qorti tat żmien ieħor lill-imħarrkin biex iressqu x-xhieda tagħhom bl-affidavit, u waqfet milli tgħaddi għas-sentenza.

¹ Paġ. 56 tal-proċess

² Paġ. 35 tal-proċess

³ Paġ. 37 tal-proċess

⁴ Paġ. 41 tal-proċess

Saž-żmien mogħti f'dak id-degriet, l-imħarrkin reġgħu għal darb'ohra naqsu milli jressqu l-affidavit;

Illi, għal xi żmien wara, il-proċess ma kienx disponibbli iżjed għall-Qorti;

Illi l-imħarrkin ressqu l-affidavit tagħhom meħmuż ma' Nota mressqa fil-21 t'April, 2003, b'kopja li l-avukat tal-atturi laqa' notifika tagħha dak inhar ukoll;

Illi jrid jingħad li t-talba tal-atturi tinkwadra ruħha fil-qafas tar-regoli għall-aħjar smiġħ ta' kawża, b'mod partikolari l-jedd ta' kull parti li tressaq il-provi tagħha. Dan huwa wieħed mill-attributi ta' smiġħ xieraq. Wieħed irid jiċċara li tali jedd ma jissarrafx biss fit-tressiq tal-provi imma wkoll fil-possibilita' li l-parti tressaq il-każ tagħha b'kull mod ieħor. Fuq kollox, il-jedd li wieħed iressaq il-każ tiegħu ma għandu bl-ebda mod jinbidel fiċ-ċaħda lill-parti l-oħra li tistenna li ma jkunx hemm dewmien u tiġbid żejjed tal-kawża, sakemm il-parti avversarja twettaq dak li kellha tagħmel;

Illi fejn terminu ta' żmien mogħti minn Qorti ma jkunx wieħed perentorju, jiġifieri meta jkun żmien stabilit minn liġi li tgħid ukoll li tali żmien huwa wieħed perentorju, il-Qorti tista' ggedded tali żmien fid-dehen tagħha "għal raġuni ġusta u fl-aħjar interess tal-ġustizzja"⁵. F'każ bħal dan, "*in-nuqqas ta' osservanza ta' dan it-terminu jista' biss, se mai, jinfluwixxi fuq l-andament tal-proċeduri li fil-kors tagħhom ġie mogħti*"⁶, iżda ma jgibx fix-xejn il-jedd tal-parti li twettaq dak li tkun ingħatat il-fakulta' li tagħmel;

⁵ Kost. 30.3.1987 fil-kawża fl-ismijiet *Portelli vs Onor. Prim Ministru et* (Kollez. Vol: LXXI.i.25) a fol. 30

⁶ *Ibid.* a fol. 34

Illi, madankollu, għandu jingħad ukoll li ż-żminijiet ġudizzjali li ma jkunux perentorji jistgħu jiġi mġedda, sakemm tali tiġdid jintalab fiż-żmien li tali terminu jkun għadu ma għalaqx⁷. Ladarba żmien mogħti minn Qorti ma jkunx perentorju, hija tista' dejjem iġġeddu sakemm ma jkunx kontra xi dispożizzjoni espressa tal-liġi li tagħmel dan. Dan jingħad iżjed u iżjed fejn iż-żmien mogħti minn Qorti jkun stabilitt f'Degriet interlokutorju, li, fit-termini espressi tal-liġi ma jagħmilx ġudikat għall-Qorti li tkun tatu⁸;

Illi meta l-Qorti tqis iċ-ċirkostanzi kollha tal-każ, issib li l-imħarrka naqset li titlobha ttawwal iż-żmien biex tressaq l-affidavit u kienu għadew bosta xhur wara li kien għalqilha ż-żmien meta fil-fatt tfaċċa l-affidavit tagħha fl-atti. Din l-imġiba ma tixhidx rispettt la lejn il-Qorti u lanqas lill-kawża tal-ġustizzja;

Illi l-Qorti ssib li hemm ukoll raġuni proċedurali li twassalha biex tordna t-tneħħija mill-atti tal-affidavit tal-imħarrka. Din ir-raġuni tikkonsisti fin-nuqqas ta' ħarsien min-naħa tal-imħarrka ta' dak li tordna l-liġi meta x-xhieda bl-affidavit ma tingħatax fl-ilsien Malti⁹, liema dispożizzjoni hija magħmula f'termini mandatarji;

Illi għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti, wara li semgħet lill-avukati jressqu s-sottomissjonijiet tagħhom u wara li rat l-atti tal-kawża, ssib li għandha tilqa' t-talba tal-atturi, u tordna t-tneħħija mill-atti tal-kawża tan-Nota mressqa mill-imħarrka fil-21 t'April, 2003, magħdud magħha l-affidavit u d-dokumenti mehmużin;

Tordna wkoll li, fis-smiġħ li jmiss, issir it-trattazzjoni finali tal-kawża.

⁷ App. Ċiv. 28.6.1948 fil-kawża fl-ismijiet *Spiteri vs Hili* (Kollez. Vol: XXXIII.i.321)

⁸ Art. 230 tal-Kap 12

⁹ Art. 21(3) tal-Kap 12

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----